

VİDEO TEKNOLOJİSİNİN PİYANO EĞİTİMİNDEKİ ROLÜ *

Prof. Z. Seçkin GÖKBUDAK ¹

*1924-2004 Musiki Muallim Mektebinden Günümüze
Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sempozyumu Bildirisi
SDÜ, 7-10 Nisan 2004, Isparta

ÖZET

Görsel ve işitsel araçlar eğitimde önemli bir yer tutmaktadır. Video da görsel-işitsel özelliğe sahip olduğundan, gözleme dayalı öğretimde videonun pozitif etkisi oldukça fazladır. Bu bildiride, piyano eğitimi alan öğrencilerin performansları videoya kaydedilerek kendilerine izlettirilmiş ve performanslarını nasıl etkilediği araştırmaya yönelik bir çalışma yapılmıştır.

GİRİŞ

Teknolojinin hızlı bir şekilde gelişmesi, her alanda değişimlere yol açmakta ve gelişen teknolojiyle eğitim sistemleri de etkilenmektedir. Aynı şekilde, teknolojik alandaki gelişmelerden müzik eğitimi de etkilenmekte, ses ve görüntü kayıt cihazlarından bilgisayara kadar elektronik alanda oluşan tüm gelişmeler eğitim ve öğretimde yeni uygulama alanları bulmaktadır (Gökbudak,2001).

Günümüzde toplumlar, öğrenciyi eğitim sistemi içerisinde daha etkin bir konuma getirmeye çabalamaktadır. Yani, öğrencinin “öğrenme” sürecine aktif olarak katılması amaçlanmaktadır (Özer,1997). Bu da, daha kısa zamanda, daha az uğraşla, daha kalıcı ve daha üst düzeyde öğrenme ürünü sağlayacak ortamın düzenlenmesiyle gerçekleşir (Tezbaşaran,1997). Söz konusu olan bu ortam teknik donanımlara, özellikle görsel – işitsel araçlara, sahip olan bir ortamdır. Eğitimde görsel ve işitsel araçlar kullanıldığında, öğrenmenin hem daha çabuk, hem de daha kalıcı izli olduğunu yapılan araştırma sonuçları ortaya koymaktadır. Örneğin, A.B.D. Texas Üniversitesinde yapılan araştırma sonuçlarına göre insanlar,

Okuduklarının ..... % 10'unu

İşittiklerinin..... % 20'sini

Gördüklerinin ..... % 30'unu

Görüp işittiklerinin ..... % 50'sini

Görüp, işitip söylediklerinin..... % 80'ini

Görüp, işitip, yapıp söylediklerinin..... % 90'ını hatırlar (Demirel ve arkd., 2001).

Görsel-işitsel araçlar arasında yer alan ve teknoloji harikalarından birisi olan videonun, eğitim ve öğretimde kullanılmasının önemi artık birçok araştırmacı ve eğitimci tarafından bilinmektedir. Ülkemizde de son yıllarda eğitimde yerini alan video, özellikle dil eğitiminde çokça kullanılmaktadır. Birçok fonksiyonel şekilleri hareketli kılması ve çeşitli görsel, işitsel ve yazılı metinleri aynı anda birleştirip bilgileri aktarması videonun önemli özellikleridir. Bu nedenle, gözleme dayalı öğretimde videonun pozitif etkisi vardır. Ayrıca, performans yanlışlıklarının veya davranışlarının düzeltilmesinde de kullanılabilen bir araçtır.

Yukarıda sözü edilenlerden yola çıkarak, piyano eğitimi alan öğrencilerin performanslarının videoya kaydının yapıp öğrencilere izlettirilmesi planlanmış ve bu uygulamanın performanslarını nasıl etkilediğini değerlendirmeye yönelik bir araştırma hedeflenmiştir.

YÖNTEM

Çalışma, Konya Çimento Anadolu Güzel Sanatlar Lisesinde uygulanmış ve çalışma grubunda, 18 kişiden oluşan 1.Sınıf öğrencileri yer almıştır. Genellemeler yapmak için oldukça küçük bir

¹ Selçuk Üniversitesi Devlet Konservatuarı Müdürü

gruptur. Ancak, gözlem ve görüşmeler yapıldığı için bu sayının bu seviyede tutulması uygun görülmüştür.

Bu çalışmada iki tane değerlendirme listesi belirlenmiştir.

A) Değerlendirme 1 : Piyanoda Pozisyon

- Tabureye oturma pozisyonu (taburenin ön yarısına oturma)
- Piyanoya uzaklık mesafesi (kolların açısı yaklaşık 120-130 derece)
- Ayak pozisyonu (ayak tabanları yerde ve pedallere yakın)
- Ön kollar ve bilekler yere paralel (bilekler tuş seviyesinde)
- Dirseklerin durumu (vücuttan birkaç cm dışarıda)
- Başlama pozisyonu (eller dizlerin üzerinde)
- Kol ağırlığını destekleyen el ve parmak pozisyonu
- Çalış esnasında, kol ve bileklerdeki akıcı ve esnek hareketler
- Çalış esnasında, bir sonraki nota için parmak hazırlıkları
- Bitirme pozisyonu (eller dizlerin üzerinde)

B) Değerlendirme 2 : Piyano Parçası

- Piyanoda pozisyon aldı mı?
- Bütün notalar doğru mu?
- Bütün tartımlar doğru mu?
- Sağ eldeki staccato çalışları yaptı mı?
- Sol eldeki staccato çalışları yaptı mı?
- Sağ eldeki legato çalışları ve legato bağlarını yaptı mı?
- Sol eldeki legato çalışları ve legato bağlarını yaptı mı?
- Dinamik işaretlerine (*f*, *mf*, *p* gibi) dikkat etti mi?
- Crescendo yaptı mı?
- Decrescendo veya diminuendo yaptı mı?

Bu değerlendirme listeleri ışığı altında, çalışma üç aşamadan oluşmuştur. İlk aşamada öğrencilere, onların hiç tanımadıkları, sınıfın ortalama düzeyine uygun olarak seçilen bir piyano parçası çalışılmak üzere verilmiş ve belirlenen belli bir çalışma süresinden sonra performanslarını sergilemeleri istenmiştir. Öğrenciler birer-birer performanslarını sergilemeye başlamış ve aynı zamanda videoya kaydı yapılmıştır. Daha sonra toplu halde, öğrencilere videoya çekilen kendi performansları izlettirilmiştir ve bu izleme esnasında onlara, değerlendirme listelerinde yer alan temel teknik ve müzikal davranışların nasıl olması gerektiği öğretilmiştir. Ardından, önce birinci değerlendirme listesi (piyanoda pozisyon), sonra ikinci değerlendirme listesi (piyano parçası) her öğrenciye ayrı-ayrı verilerek, davranış olumluysa “Evet” anlamına gelen (+) işaretini, davranış olumsuzsa “Hayır” anlamına gelen (-) işaretini koymaları istenmiştir. Bu uygulama, onların ilk videodaki kişisel davranışlarını gözleme ve değerlendirme deneyimleri olmuş ve oldukça eğlenceli geçmiştir.

Artık , çalışmanın ikinci aşamasına gelinmiştir. Yine aynı şekilde, yeni bir piyano parçası verilmiş, belli bir çalışma süresi tanınmış, performansların videoya kaydı yapılmış ve öğrenciler video kişisel davranışlarını değerlendirmişlerdir. Üçüncü aşamada da uygulama aynıdır.

BULGULAR

Çizelge 1 : Piyanoda Pozisyon (Değerlendirme 1)

	1. Aşama	2. Aşama	3. Aşama
<i>Ortalama</i>	4,57	7,25	8,56
<i>Standart Sapma</i>	2,51	2,18	1,63
<i>n</i>	324	324	324

Çizelge 2 : Piyano Parçası (Değerlendirme 2)

	1. Aşama	2. Aşama	3. Aşama
<i>Ortalama</i>	3,06	4,48	6,68
<i>Standart Sapma</i>	2,41	2,70	2,54
<i>n</i>	324	324	324

Çizelge 1 ve 2 , öğrencilerin genel değerlendirme ortalamalarını vermektedir. Her iki çizelgede görüldüğü gibi, ortalamalar giderek artmakta, bu da onların artan başarılarını ortaya koymaktadır.

SONUÇ ve TARTIŞMA

Bu çalışma yıl sonunda yapılmıştır. Çalışma grubu içerisinde yer alan öğrencilerin durumlarında kısa bir sürede iyileşme olduğu göz önüne alındığında, videonun öğretimi hızlandırdığı tespit edilmiştir. Bu öğrencilerin iki yıllık piyano eğitimleri düşünüldüğünde, çalışmanın öğrencilerin yeni piyanoya başladığı dönemden itibaren uygulanması, onların kendi durumlarını - teknik olsun veya müzikal olsun – daha erken değerlendirmeye başlamaları için önemli bir fırsattır. Dolayısıyla bu da eğitimi güçlendirmenin bir yoludur. Ayrıca, piyano parçalarına göre hazırlanan değerlendirme listeleri, onların değerlendirmelerde hangi kriterlerin olduğunu, kendilerinden ne beklediğini bilmelerini sağlar ve sonraki çalışmalarda kendilerine olan güveni artırır. Tüm bunlardan başka oldukça önemli olan şey şudur ki; öğrenciler kendilerini izlerken ve doğru performans davranışlarına dikkat ederken, iyi müzik alışkanlıkları geliştirmeleri yanında, eğitilmiş bir dinleyici ve gözlemci olmayı da öğrenmektedir.

Saygılarımla.

KAYNAKÇA

Demirel,Ö., Seferoğlu,S.S. ve arkd., (2001), "*Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme*", Pegem A Yayıncılık, Ankara, s.69-72.

Gökbudak,S.,(2001),"*Bilgisayar Teknolojisindeki Gelişmelerin Müzik Eğitim ve Öğretimine Etkileri*", Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi Sayı 12, Konya, s.319-325.

Özer,S.,(1997),"*Düşünen, Tartışan, Çözüm Üreten Toplular İçin Etkin Öğrenme*", Bilim ve Teknik, Tübitak Yayınları Sayı 355, Ankara, s.52-53

Tezbaşaran,A.A.,(1997),"*Öğretim ve Öğrenmede Bilgisayara Dayalı Bilgi Teknolojileri*", Bilim ve Teknik, Tübitak Yayınları Sayı 355, Ankara, s.54-55.